

SAMEN UIT DE CRISIS

Werken aan herstel van een duurzaam en gezond Landgraaf midden in een circulaire (Zuid-)Limburgse kennis en kunde economie. Landgraaf is een gemeente met een rijk sociaal, maatschappelijk en cultureel leven. Er is vertrouwen en uitvoeringskracht samen met het bedrijfsleven, maatschappelijk middenveld en verenigingsleven.

PERSPECTIEFPLAN COVID-19

Inhoud

Samen uit de crisis.....	2
Samen aan de slag.....	2
Oproep rijksoverheid.....	3
Limburg na corona.....	3
(Rand)voorwaarden.....	3
Concreet mee aan de slag.....	4
<i>Economie</i>	4
Gezondheid, sport en bewegen.....	5
Beweegactiviteiten.....	6
Kansen versterken.....	6
Gezonde Basisschool van de Toekomst.....	6
Preventieakkoord.....	6
Sociaal Welzijn.....	7
Armoede.....	7
Huiskamerprojecten en voorliggende voorzieningen.....	7
Landgraaf Verbindt.....	7
Jeugd en Jongeren.....	8
Impuls voor buurtactiviteiten (buurtevenementensubsidie).....	8
Samen cultuur maken.....	8
Financieel.....	9

Samen uit de crisis

Gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders van Landgraaf willen de negatieve gevolgen van Covid-19 zoveel mogelijk beperken. Het afgelopen jaar zijn er tal van maatregelen genomen om ondersteuning te bieden. Nu het einde van de pandemie in het zicht komt is het van belang om samen met bedrijfsleven, maatschappelijk middenveld en verenigingsleven stappen richting herstel in te zetten en daarmee een impuls te geven aan de Landgraafse samenleving vanuit de sporen economie, gezondheid en sociaal-maatschappelijk. Daarvoor is dit perspectiefplan opgesteld.

Landgraaf staat net als andere gemeenten dan ook voor forse uitdagingen. Het gaat dan bijvoorbeeld om het herstel van de economie, de aanpak van de (jeugd)werkloosheid, de mentale en fysieke gezondheid van inwoners, de organisatie van het sociaal-maatschappelijk leven, het herstel van de kunst- en cultuursector en het aanpakken van de toenemende sociale ongelijkheid.

Als stip op de horizon wordt samen met bedrijfsleven, maatschappelijk middenveld en verenigingsleven toegewerkt naar een duurzaam en gezond Landgraaf midden in een circulaire (Zuid-)Limburgse kennis en kunde economie. Herstel dit en volgend jaar vanuit de invalhoeken:

- Ondersteuningsmaatregelen lokaal en landelijk, individueel en collectief (2021);
- Intensivering beleid (2021 en 2022);
- Extra collectieve maatregelen (2022).

Samen aan de slag

De komende periode wordt samen met bedrijfsleven, maatschappelijk middenveld en verenigingsleven aan de slag gegaan. Door in dialoog samen te werken, worden concrete acties op korte termijn ingezet, met een positieve uitwerking naar de middellange termijn voor de Landgraafse gemeenschap.

Voor de beoogde interventies van dit perspectiefplan zijn scherpe keuzes en focus nodig. Dat betekent inzetten op het doorbreken van oude patronen en gezamenlijk uitvoeringskracht organiseren. De landelijke uitgangspunten en lokale beleidsplannen vormen mede de basis voor de inzet van dit perspectiefplan.

Een globale analyse laat voldoende uitdagingen zien

Uit een analyse op de sporen economie, gezondheid en sociaal-maatschappelijk volgt dat er voldoende uitdagingen zijn om concreet aan de slag te gaan. Het gaat dan niet limitatief om: het herstel en hervorming van de arbeidsmarkt, werken aan duurzaamheid, het terugdringen van onderwijsachterstanden, het bestrijden van armoede, het aanpakken van de gezondheidsachterstanden en het herstellen en bevorderen van vrijwilligerswerk en het verenigingsleven.

Het inzetten op bovenstaande uitdagingen past ook binnen de lopende ontwikkelingen van de aanpak Trendbreuk, Regiodeal, Novi Zuid-Limburg, het Sportakkoord, het

Preventieakkoord en de Regeling Volkshuisvestingsfonds (aanpak zwakke wijken met sociaal-maatschappelijke achterstanden).

Samen aan de slag

Door samen aan de slag te gaan wordt ingezet op een integrale aanpak met kruisbestuiving tussen cultuur, sport, gezondheid, onderwijs, leefstijl, welzijn, economie, duurzaamheid en ruimte. Daarnaast kunnen, door organisaties elkaar te laten ontmoeten en te laten samenwerken, verbindingen gelegd worden.

Een traject met een zekere dynamiek die vraagt om veerkracht en meebewegen

In plaats van af te wachten op de volledige heropening van de samenleving, wordt reeds nu gefaseerd en getemporeerd daar naartoe gewerkt. Versneld wordt daar waar het kan en mag, met inzet op verbinden en versterken. Dat kent een zekere dynamiek die vraagt om veerkracht en meebewegen.

Oproep rijksoverheid

In de Kamerbrief van 12 februari 2021 worden gemeenten opgeroepen om uitvoering te geven aan een samenhangend steunpakket voor sociaal men mentaal welzijn en leefstijl. Advies is om zoveel mogelijk aan te sluiten bij bestaande initiatieven en trajecten, en waar nodig en mogelijk zelfs breder in te zetten. Het gaat dan om zaken zoals sport en bewegen in het dagelijks leven, gezonde leefstijl en het faciliteren van ontmoetingen om verbindingen tussen mensen te vergroten. Daarnaast maakt ook het samen cultuur maken onderdeel uit van dit brede pakket. Drie actielijnen worden gehanteerd: jeugd, kwetsbare groepen en leefstijl. Hiervoor worden (grotendeels niet geormerkte) middelen ter beschikking gesteld aan gemeenten en landelijk opererende organisaties.

Limburg na corona

De Taskforce BEST heeft in opdracht van de provincie Limburg eveneens geadviseerd over de denklijnen na Covid-19. Ook deze taskforce adviseert om in te zetten op ontmoetingen, samenwerking over grenzen van sectoren heen en een duurzame en gezonde leefstijl. De taskforce ziet dit ook als een kans om als regio (Zuid-)Limburg af te rekenen met de reeds bestaande achterstanden.

(Rand)voorwaarden

Voor de uitvoering van het perspectiefplan is een aantal (rand)voorwaarden van belang:

Focus aanbrengen

Doelgericht aan de slag gaan, zonder vrijblijvendheid of experimenten. Dit betekent trefzeker investeren in verbindende schakels en bestaande aanpakken. Mogelijke belemmeringen worden met voorrang aangepakt.

Financiële middelen

Het perspectiefplan wordt uitgevoerd met de voorhanden zijnde lokale en de van de rijksoverheid ontvangen middelen in het kader van Covid-19. Met per ultimo juni 2021 € 755.000 (zie bijlage II), inclusief het resterend deel van het Covid-19 budget. Via de reguliere

planning- en control cyclus wordt gerapporteerd over de voortgang en de besteding van de beschikbare middelen.

Organiserend vermogen

Er dient voldoende uitvoeringskracht beschikbaar te zijn om in te zetten. Met de inzet van bovenstaande middelen op uitvoeringskracht én de inzet van het bedrijfsleven, het maatschappelijk middenveld en het verenigingsleven, komt het budget bij de samenleving terecht.

Inzet betrokken partijen

Vertegenwoordigers van bedrijfsleven, maatschappelijk middenveld en verenigingsleven worden betrokken bij de aanpak, worden in hun kracht gezet en proactief en vraaggericht ondersteund.

Communicatie

Communicatie richting inwoners of doelgroepen zal direct dan wel indirect plaatsvinden in samenspraak met vertegenwoordigers c.q. overlegorganen van bedrijfsleven, maatschappelijk middenveld en verenigingsleven.

Concreet mee aan de slag

Navolgend per thema een inventarisatie met ontwikkelingen waarop wordt ingezet.

Economie

Covid-19 heeft de (lokale) economie hard geraakt. Om het economisch herstel te bevorderen worden diverse instrumenten ingezet. Enerzijds als overbrugging in de Covid-19 periode en anderzijds als impuls voor het post Covid-19 tijdperk. Het gaat dan om de volgende zaken:

Covid-19 fonds

Financiële tegemoetkoming in 2021 aan bedrijven die 'buiten de boot' vallen bij andere regelingen en daardoor in hun voortbestaan worden bedreigd.

Niet innen precariorechten:

In 2021 zijn ondernemers geen precariorechten verschuldigd.

Hanteren flexibiliteit met betalingen

Daarnaast is het voor ondernemers mogelijk om in termijnen over een langere periode te betalen. Ook door de BSGW wordt hier flexibiliteit toegepast als het gaat om het betalen van de lokale belastingen

Verruimen terrassen

Horecaondernemers krijgen de mogelijkheid om hun terrassen (tijdelijk) te verruimen zonder dat hier extra voor betaald moet worden. Ook kunnen horecaondernemers plannen voorleggen voor tijdelijke terrassen, waarbij vanuit het 'ja, mits principe' maximaal meegewerkt wordt om dit te realiseren. Om de administratieve last hiervan te beperken geldt er geen vergunningplicht, maar wordt actief gedoogd. Hiervoor zijn ook geen leges verschuldigd.

Informatievoorziening

Ondernemers worden actief geïnformeerd over Covid-19 en vragen worden adequaat en snel afgehandeld. Enquête en ondernemerssessies (ook online) worden ingezet om ondernemers nog gericht te kunnen helpen en ook als input voor (regionaal) economisch herstelplan (ESZL).

Koop lokaal

De promotie “Koop lokaal” via de gemeentelijke billboards wordt dit en komend jaar gehandhaafd.

Kickstartfonds

Via dit fonds kunnen samenwerkende ondernemers een bijdrage krijgen om concrete initiatieven die zich in de laatste fase van (door)ontwikkeling bevinden en/of op het punt van uitvoering staan te financieren. Het gaat om projecten waarmee samenwerkende ondernemers zich aanpassen aan de veranderende samenleving en economie en/of inspelen op nieuwe kansen die zich voordoen als gevolg van de coronacrisis. (ESZL).

Subsidieverordening stimuleren innovatief ondernemerschap

Een extra steun in de rug via de subsidieverordening stimuleren innovatief ondernemerschap in winkelkernen.

Enquête ESZL

Mogelijk dat naar aanleiding van de (regionale) enquête van de samenwerking ESZL in de richting van het bedrijfsleven nieuwe aandachtspunten naar voren komen, waarvan op dat moment de toepassingsmogelijkheden nader in beeld worden gebracht en beoordeeld.

Regio Deal Parkstad — Kader Kwaliteit Limburgse Centra — Volkshuisvestingsfonds — woningmarktprogramma

Ofschoon deze programma's feitelijk los staan van Covid-19, dragen de extra investeringen die versneld worden opgepakt bij aan het herstel van de economie. Enerzijds doordat er voor het eerst in jaren weer wordt geïnvesteerd in het toevoegen van woningen waar veel behoefte aan is. Om daarvoor plaats te maken wordt binnenstedelijk vooral in de aanloopstraten nabij de centra— ruimte gecreëerd. Daarmee wordt voorkomen dat locaties verloederen waar sprake is van langdurige leegstand. Deze opgave wordt verbreed en versneld door de extra middelen die uit diverse Rijks- en provinciale programma's worden verkregen. Ook wordt geïnvesteerd in de leefbaarheid van buurten waar sprake is van sociaal-maatschappelijke achterstanden (oud Nieuwehagen en Lauradorp). Enerzijds door te investeren in fysieke opwaardering van de woningen maar vooral door de uitrol van een brede aanpak van de sociaal-maatschappelijke problematiek die speelt in deze kwetsbare buurten.

Gezondheid, sport en bewegen

Covid-19 heeft meer dan ooit laten zien hoe belangrijk gezondheid en daarmee ook sport en bewegen is. Mensen voor wie sport geen vanzelfsprekendheid is (bijvoorbeeld vanwege motivatie, beschikbare middelen of eventuele beperkingen), lopen een (nog) groter risico op gezondheidsachterstanden vanwege Covid-19. Daarnaast kan ook de stress en spanning die

deze periode met zich mee heeft gebracht, samen met eventuele veranderingen in privéomstandigheden (denk aan een terugval in inkomsten) ervoor zorgen dat gezonde voeding geen prioriteit (meer) heeft.

Beweegactiviteiten

Sport- en beweegactiviteiten worden ingezet om sport en bewegen meer te integreren in het dagelijks leven. Via onder meer Landgraaf Verbindt en The MoveFactory zal geïnvesteerd worden in het ondersteunen bij het opstarten van diverse (beweeg-) activiteiten en deze aanbieden, samen met sportverenigingen en sportaanbieders. Niet alleen voor jongeren, maar juist ook voor volwassenen en ouderen. De gecombineerde leefstijlinterventies die al zijn opgestart kunnen hier een grote rol in vervullen, zullen verder geïntensiveerd worden en kan doorstroming naar sportverenigingen plaatsvinden.

Door ook in de breedte en in de wijken activiteiten aan te bieden wordt de mogelijkheid gecreëerd om sportmaterialen aan te schaffen en flexibel en kosteloos beschikbaar te stellen via The MoveFactory voor (buurt)activiteiten.

Verder het versneld inzetten op het intensiveren van afspraken in het Sportakkoord Landgraaf.

Kansen versterken

Gelijke kansen is iets waar op alle vlakken naar gestreefd wordt, ook als het gaat om onderwijs. Ieder kind moet in staat worden gesteld om zijn eigen talenten en interesses te ontdekken. Covid-19 heeft hier een rem op gezet, doordat er langere tijd sprake is geweest van bijvoorbeeld thuisonderwijs (vanwege het tijdelijk sluiten van scholen). In verband hiermee is door de rijksoverheid het Nationaal Programma Onderwijs opgesteld. Niet alleen scholen krijgen hieruit een bijdrage, maar ook gemeenten. De aanvankelijke startdatum van interventies vanuit de rijksoverheid is vastgesteld op 1 september 2021, met een uitloop naar uiterlijk starten na de herfstvakantie 2021.

Samen met het (primair) onderwijs wordt een aanpak opgesteld om kinderen zoveel als mogelijk kansen te bieden op het verder ontwikkelen van de eigen interesses en talenten. Daar hoort ook de didactische en de sociaal-emotionele ontwikkeling bij.

Gezonde Basisschool van de Toekomst

Hiermee wordt ingezet op zowel het welbevinden, de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen, alsook het bevorderen van een gezonde leefstijl. Ook het stimuleren van gezonde voeding en meer beweegmomenten (gezondheidsbevordering en stimuleren gezond BMI), gezamenlijke activiteiten in de tussenschoolse opvang (positief effect op de socialemotionele ontwikkeling) en mogelijkheden tot een verlengde schooldag met meer effectieve leertijd (didactische ontwikkeling).

Preventieakkoord

Met het preventieakkoord wordt ingezet op rookvrije kind-omgevingen, het realiseren van gezonde sportomgevingen en de netwerkaanpak overgewicht en obesitas. Zo zal de aanpak

overgewicht (Your Coach Nextdoor) versneld worden uitgevoerd, alsook het realiseren van gezonder(e) sport- en rookvrije omgevingen.

Regionale aanpak kwetsbare doelgroepen (Trendbreuk)

Het betreft hier deelname aan regionale interventies die voortkomen uit het regionaal gezondheidsbeleid, zoals @Ease, lesbrieven voor het voortgezet onderwijs, Mentoren programma, bereik jongeren social media en M@ZL/Knooppunt MBO. Deze interventies richten zich met name op de schoolgaande jongeren en voorkomen en aanpakken van psychische problematiek.

Sociaal Welzijn

Met het op (langdurig) op slot gaan van de vele voorzieningen en de onzekerheden die Covid-19 met zich meebracht, is er in alle leeftijdsgroepen flink ingeteerd op het sociaal welzijn. Bestaande, dagelijkse structuren en houvast zijn vaak weggevallen, mensen hebben minder contact met elkaar, vereenzamen en risico's op psychische problemen nemen toe. Daarnaast steken ook frustraties en gevoelens van machteloosheid steeds vaker de kop op. Om de kwaliteit van het sociaal welzijn te verhogen, wordt voor de diverse doelgroepen een intensief aanbod ingericht.

Armoede

Als het gaat om het terugdringen van armoede, met welke oorzaak dan ook, spelen de maatregelen die op het gebied van economie genomen zijn een grote rol. Daarnaast is in 2021 de schuldhulpverlening bij Welsun structureel uitgebreid. Daardoor kan er meer en sneller geschikte hulpverlening worden ingezet. Mogelijk dat ook een groter beroep wordt gedaan op organisaties zoals Stichting Leergeld.

Huiskamerprojecten en voorliggende voorzieningen

Er zal versneld geïnvesteerd worden in de huiskamerprojecten, voorliggende voorzieningen en verenigingen. De voorliggende voorzieningen liggen al ruim een jaar grotendeels stil en hebben een impuls nodig. Daarnaast voorkomt dit ook dat inwoners gebruik moeten (gaan) maken van duurere geïndiceerde zorg (Wmo). Daarbij wordt in het bijzonder ingezet op het bestrijden van eenzaamheid en de begeleiding van kwetsbare groepen. Op deze manier worden inwoners gefaciliteerd om weer vaker bij elkaar te komen en deel te nemen aan (activiteiten-)programma's. Van belang is dat het contact tussen inwoners onderling versterkt wordt en weer het gevoel krijgen gezien te worden en (weer) bij de samenleving te horen.

Landgraaf Verbindt

Landgraaf Verbindt speelt een nadrukkelijke rol in het activeren en ondersteunen van verenigingen. Deze ondersteuning zal ook gekoppeld worden aan de activiteiten-carrousel laagletterdheid en overige preventieve/ signaleringsactiviteiten, die vanwege de Covid-19 maatregelen vrijwel stil zijn komen te liggen. Ondanks dat er wel digitaal contact met diverse doelgroepen is geweest, is het van belang om weer fysiek bij elkaar te kunnen komen om zo diverse signalen op het vlak van sociaal welzijn snel op te pakken.

Jeugd en Jongeren

Over de gehele linie is er specifiek aandacht voor de jeugd. Ook zij hebben flink in moeten leveren op hun gevoel van welbevinden in de afgelopen periode. Juist hetgeen waar de jeugd het meeste behoefte aan heeft, gezien worden binnen het eigen sociale netwerk en activiteiten uitvoeren met vrienden, is er fors bij ingeschoten. In de afgelopen periode zijn enkele activiteitenprogramma's uitgevoerd, die goed zijn ontvangen, zoals de zomer- en de wintertour, in samenwerking met onder andere JENS.

Met behulp van de middelen "perspectief jeugd en jongeren", "jongerenwerk", "mentale ondersteuning" en "activiteiten en ontmoetingen", zal samen met diverse partners een jaarprogramma aan structurele, wekelijkse activiteiten worden opgesteld voor alle Landgraafse jongeren. Niet alleen bedoeld om jongeren weer met elkaar in contact te brengen. Voor sommige jongeren heeft de afgelopen periode van isolatie en daarmee eenzaamheid namelijk een drempel opgeworpen om opnieuw sociaal actief te worden. Door een intensief programma kan ook sneller gesignaleerd worden of en waar er knelpunten bij jongeren zijn. Op deze manier kan eventuele hulpverlening snel geactiveerd worden daar waar dit nog niet gebeurd is.

Impuls voor buurtactiviteiten (buurtevenementensubsidie)

De subsidie voor buurtactiviteiten (buurtevenementensubsidie) is tijdelijk verhoogd naar 500 euro als er door het buurtevenement invulling wordt gegeven aan gezondheid, eenzaamheid, leefstijl, armoede, laaggeletterdheid en/of kwetsbare groepen.

Buurtopbouwwerk

Vanwege de beperkende maatregelen rondom Covid-19, is het aantal contacten tussen inwoners flink afgenomen. Dit heeft als gevolg dat het netwerk van inwoners kleiner is geworden en dat problemen zoals eenzaamheid zijn toegenomen. Ingezet wordt op een intensivering van het buurtopbouwwerk samen met maatschappelijke partners en Landgraaf Verbindt.

Samen cultuur maken

De culturele sector is onevenredig hard getroffen door de Covid-19 crisis. Vanuit de rijksoverheid zijn extra middelen beschikbaar gesteld om de sector te ondersteunen en te stimuleren om weer nieuwe initiatieven en activiteiten te ontplooiën en op te schalen onder het motto 'samen cultuur maken'. Ingezet wordt op het intensiveren van digitale culturele activiteiten en gaandeweg ook weer meer op de fysieke activiteiten en initiatieven. Het gaat dan om de volgende projecten:

- Parkstad Cultuurfonds
- Cultuur Innovatiefonds Limburg
- Meer harmonie in de Samenleving
- Canta Young
- Kunstwerk(en) in de openbare ruimte
- Verbeteren faciliteren Oefenbunker en theater Landgraaf en mogelijk maken uitzendingen door lokale omroep.

Financieel

Uitvoering vindt plaats binnen de aanwezige lokale budgetten en van de rijksoverheid ontvangen middelen in het kader van Covid-19, met per ultimo juni 2021 € 755.000 (zie bijlage II), inclusief het resterend deel van het Covid-19 budget. Er wordt rekening gehouden met een scenario waarbij er in 2021 ook nog compensaties en steunmaatregelen nodig zijn, waardoor € 755 duizend netto beschikbaar is/resulteert voor het Perspectiefplan Covid-19. We zijn daarbij uit gegaan van de extra middelen die we op basis van de maart circulaire 2021 hebben ontvangen van het rijk plus het Covid-19 budget van de gemeente Landgraaf. Van dit bedrag zijn de bestedingen Covid-19 budget op basis van een collegebesluit genomen, af getrokken/af gehaald. Daarnaast hebben we een bedrag gereserveerd voor overige aanvragen op basis van de Covid-19 verordening (Covid fonds) en overige aanvragen Covid-19 budget periode juni tot en met december 2021.

Lange termijn

Het perspectiefplan is een reactie op en gericht op herstel van de gevolgen van Covid-19 crisis. Herstel tijdens dit en volgend jaar vanuit de invalhoeken:

- Ondersteuningsmaatregelen lokaal en landelijk, individueel en collectief (2021);
- Intensivering beleid (2021 en 2022);
- Extra collectieve maatregelen (2022).

Ook na afloop van de inzet zullen een groot deel van deze interventies verder doorgang vinden vanuit flankerende lokale en landelijke beleidsmaatregelen.